

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frtEgyes számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Fetelés szerkesztő és lapfajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Gyulafehérvár, 1897. okt. 28.

Más államok munkás osztálya azon szerencsés helyzetben van, hogy a mezői munka bevégezte után, azon időt, a melyet ügyszólva a földművelésre nem fordíthat, különböző iparágak gyártásánál foglalja el s így a téli időre is élelmét munkája által szerzi meg.

Mi nálunk, a hol a gyári ipar nincs kifejlődve, vagyis Csehország és illetve Ausztriával szemben elenyésző csekély gyárral rendelkezünk, kevés helyen lehet tapasztalni azt, hogy a mezői munkás osztály, télen bármely iparággal foglalkozna, de gyakori meggyőződésünk az, hogy e nép a téli időt hegyeségében tölti el.

Legyen oka ennek a munka hiány, vagy a nép megszokott munkátlansága, de legfőbb okát találjuk minden esetre, hogy sem azelőtt, sem most alkalma nem nyílt az egyes megyéknek figyelmüket oda fordítani, miként a munkás néposztály a vidék körülményeihez képest szükségeltető munkával láttassék el a téli időben, s így alkalom nyujtassék neki arra, hogy ezen reá nézve holt időnyben is bármilyen kevés kereset-hez juthasson.

Gyakran mintegy panaszként halljuk emlegetni a drága napszámot, a minek egyedüli kutforrása az, hogy a munkás nyolcz hónapon keresztül dolgozik és e nyolcz hónap alatt a bekövetkező téli időről is gondoskodik, mert tudja, hogy azt renyheségben kell eltölteni.

A földművelési minister épen ezen okokból indítatva érezte magát arra, miként a mező-

gazdasági munkás népnek téli foglalkozás nyujtására alkalom adassék, a különböző meghonosítandó házi iparágak gyártásával a szükséges intézkedéseket megtenni.

Nagyon természetesen ezen intézkedésével első sorban a munkás kérdést kívánja megoldani, s ott tesz kísérletet vele a hol e kérdéssel leginkább foglalkoznak, ott akarja kipróbálni mintegy kísérletképpen a hol e kérdés már-már kitörésre készítette a munkás osztályt.

Télen a mi gazdasági munkásunknak semmiféle rendszeres teendője nincs, ha csak valamely gyár közelébe nem lakik. Azok a módok, azok az üzletágak, melyek lehetővé teszik azt, hogy télen is kenyérkeresethez jussanak, ismeretlenek. Gyáraink pedig oly kevesek, hogy azokban a munkás osztályt munkával ellátni nem lehet, másfelől a munkás népnek igénye a bérfizetésre oly magas, miként ennek eleget tenni lehetetlen.

A vidékiünket lakó munkás nép csak legnagyobb szorultságában dolgozik, a tél neki pihenő ideje, megelégszik a sok minden teherlevonása után fennmaradó kevés évi munkájának bérével, sütkérezik, és ok nélkül fecserli el idejét.

A házi ipar meghonosítása talán ezen megszokott renyheségéből némileg kihozhatná, a tél idejét is keresménye gyarapítására fordíthatná, ha ezen iparra vonatkozó piacczal találkozónék, a hol azt értékesíthetné.

Nagyszabásu gondolat az, hogy a házi

ipar és mezőgazdasági munkásaink kereset nélküliségében összeköttetést keressünk, és hisszük nemcsak, de teljesen bizonyára vesszük azt, miként a kereskedelmi minister ezen tervének keresztül vitele a legnagyobb akadályokba ütközik, sok bajjal és táradssággal fog járni, mert lassan fogja megérteni a munkás épp annak hasznát, nem csak, de erkölcsi és vagyoni hatását is.

A nép, mely apáról fiura hagyott örök télenlenséggel tölti el a téli időt, bajosan fog munkához szokni s alig leendő egyelőre egy pár család, mely házi ipart üzve, abból magának jövedelmet biztosít.

Minden vidéknek megvannak a maga specialis házi iparágai, minden vidék tudna annyit producálni, hogy abból tisztességes megélhetést biztosítva magának.

Első sorban az anyag beszerzési ára kerülne szóba, de erről is gondoskodva lenne, meny nyiben maga az állam segíyezne az ipari munkásokat, nem kamatozó, hanem kamat nélkül visszafizetendő összeggel.

Tanítói közgyűlés N.-Enyeden.

Az alsófehérvármegyei tanító-egyesület folyó hó 21. és 22-én tartotta őszi közgyűlését N.-Enyeden a városház nagy dísztermében igen sok tanító, tanítónő és tanügybarát jelenlétében. Nehéz feladat a gyűlés lefolyását leírni, ha a szorgalmas figyelő mindennemű mozzanatra kiterjeszkedni óhajt; mert ott valóban a mit a tanféri és vendég egyáltalában látott és hallott csak tudományát gazdagítva távozott. Mint tudjuk az ilyen nemű gyűlések célja szorosabban összehozni a tanítóegyeneket, kik habár nagyobbára más-más jellegű intézetekben végzik a reájuk bízott nehéz

TÁRCZA.

Sötét az ég...

Sötét az ég, nem tűndöklök csillagom,
Szeretlek én kedves rózsám, galambom!

Hisz te voltál életemnek
Fényes napja, csillaga,
Hogy el mentél, messze tőlem,
Sötét lett az éjszaka!

Ha még szeretsz s dobog értem kebeled,
Add tudomra, ne gyötrőd a lelkemet!
Tudni vágyom boldogságom,
Elérem, vagy nem soha!...
Hogy ne legyen körülöttem,
Miúdig sötét éjszaka!

Pedig az éj csillag nélkül oly setét,
Ne idézd fel bánatomnak felleget!
Inkább oszlaj el a borút.
S áttör rajt' a napsugár!
Legyen a fény, hű szerelmed,
Mit szívem oly régen vár!

H. Szántó István.

A materializmus.

(Irtá és felolvasta - r - f. Z. városában.)

T. Közönség!

Mily szépen mondja a költő: „Földi ember kevéssel beéri, de csak úgy, ha vágyait kevesebb méri.” Szépen kérem a t. hallgatóságot, kegyeskedjen a költőnek ez igazságos, nagy mondasát a szellemi életre is alkalmazni a jelen felolvasással szemben és becses vágyait kevesebb méri. Hisz ki-ki tapasztalhatta azt, hogy olykor igazán gombamódra születik az emberi lélekben az eszme, máskor meg valóságos tökkel ütött feje van az embernek; (Talán legtöbbször!) még bottal se lehetne belőle kiverni egy egészséges eszmét. Ilyen

gyarló lelki állapotomban a t. közönség szíves elnézésére úgy-obár kérem szeretettel, bizton számíthatok?

A materializmusról, erről a modern tudományról akarok valamit beszélni, ha ugyan nagybecsű figyelmükkel és még nagyobb becsű tetszésükkel találkoznom.

Materializmus! Milyen egy cifra szó! Már a kimondása is mily kegyetlenül megviseli az embernek azt a nemes szervét, a melyet nyelvnek nevezünk. No de hadd szokjék hozzá az ilyen szavak kimondásához is nyelvünk. Igen! mert, ha tetszik a nyelv Tekintetes uraságának, a jó, izes étel, ha simpatizozni méltóztatik a büftökkel az angolosan nyárson sülttel; ha tetszik a nyelv Unagyságának a naponta megtörtént s olykor még meg sem történt eseményeket riporterri önállósággal, a legfantasztikusabb színezéssel, hallatlan szöbbséggel, mi több kérlelhetetlen kritikával reprodukálni, tárgyalni, ha jól esik Öméltóságának egy szó helyett 100-at mondani, ha kegyeskedik hallgatni akkor, midőn beszélni arany volna, s cicerói ékesszólással beszélni akkor, midőn hallgatni tudomány számba menne: szeretettel kérem a nyelv ő fenségét, kegyeskedjék jelen idegen kifejezésért nekem meghocsátani.

Ni ni! Most már én is úgy jártam, mint az egy-szeri pap. Érdekesen tárgyalta a szószékről a víz üdítő hatását az emberi testszervezere; váltig bizonyította, hogy mily fenséges, nemes eszmék, szép erkölcsök fogamzanak meg az emberi kebelben a friss jótékony víz hatására, de ő maga... szerette kérem... nagyon szerette a hivat.

En is hányszor predikálom iskolánk falai között, hogy „Marsch!” az idegen kifejezésekkel! Ha magyarok vagyunk, legyünk magyarok! S mégis! Hja! Gyarló az ember! Jól sem esnék, ha egy-két latin vagy más idegen szót bele nem vehetnének édes hazai nyelvünkbe. Aztán meg úgy is gondolkozunk, hogy a mely országban a *spiritizmusnak* oly nagy fogyasztási adója van: az *„Ádám csutkák”* lángoló lelkesedésének alapján: ott nem csoda, ha az izmusok iránt bizonyos ellenállhatatlan vonzalommal viseltetnek a keblük.

Különbö most gratulálok, hogy fortuito ilyen kincsre akadtam! Megtálatam kérem a magyar kifejezés. Materializmus egál: akarom mondani annyi mint: *anyagelvűség*.

No most már neki Bruder! Bocsanat t. hallgatóság! saját koponyámmal Bruderezek, dialógizálok; épenséggel 42 évvel ezelőtt ittam vele tetűt. Azóta hű barátom! Nem akar elhagyni. Pedig bizony egy kis változtatás nem ártana! Az igaz, hogy mai világban nehéz is lenne a változtatás proceszusa. Vannak fejek, melyeket nem adnának az enyémet; amint vannak olyanok is, a melyekkel én nem cserélnék. Munkám sikertelen maradna. Maradjunk tehát csak az öregnél.

Miről is volt szó, kérem? Olyan feledékeny vagyok.

Igen a materializmus!

Hogy az anyagelvűségnek folyékony állapotban levő fundamentumát (még ilyen fundamentumot se hallottam) megtalálhassunk, négyzetre emelt tisztelettel és köbre emelt szeretettel kérem m. n. é. közönséget, szíveskedjen velem egy kis tenger alatti utazást megtenni. Kejvonaton megyünk. Ingyen jegy! Millenaris év van ott. Majd megmondom mitéle jubileumot ülnék!

Enye! Mily pompásan ereszkedünk le a tenger fenekére. Ah! mily új világ tűnt föl előttünk. Hatalmas élet! Egy óriási bálna! Rejtetes simfelést hallunk a gyomrában! Bizonyosan valami modern Jónás várja a partravetődés lélekemelő perezének szent közeledését. Még valami hatalmas zenekar accord-jait is halljuk! Egy elűlyedt hajó zenekara. Jónás barátunk unalmában a fülébe húzat. Pompás egy élet! Tovább le a tenger fenekére! Iszonyű! Hát még itt is lagnak emberek? Egy vaskalapos, pápaszemek, nagy hájas fejű német tudós! Botjával piszkál valamit. Wass suchen Sie denn da Herr von Rack. Pro... pro... pro... portoplasma. Szegény ember nem fokhagymát, hanem protoplasmát keres. Nézi kérem azt az anyagot, a melyből, mint kovászból a kenyér, méltóztatott a nagy mindenség, a föld a nap kemenczéjében oly szépen kifejlődni.

Igen, mert az anyagelvűség követői azt mondják, hogy kell lenni egy ős anyagnak, a melyből úgy czipó módra alakul ki a nagy mindenség. Ennek a tiszteletére ment le jelzett professor úr a tenger fenekére. Képzem, hogy a jubiliumi év mily kegyetlen nyomokat hagyott hátra az ősananyagból, a protoplasmából táplálkozó fejében.

kötelmeket — az általános jellegű gyűlések által forrának egybe — szellemben egy vérré-hussá olvaának. Ez volt nemesen gondolkozó első közoktatási vezérünk b. Eötvös József nemes intentiója, midőn e nemű gyűléseket szervezte. De elég sajnós, tapasztalni kell a jelenlevő figyelmes szemlélőnek, hogy itt is bizonyos válszafalak különítik el bizonyos okoknál fogva a különben szorosan összetartozó egyéneket. Pedig ha valahol, úgy a tanítói pályán volna szükséges a szoros erős tömörülés, hogy ez által az oktatás-nevelés sokkal egyöntetűbben általános jellegűvé, ebből kifolyólag nemzeties irányúvá válának; a mi a viszonyokhoz képest csakis erősítésére szolgálna a tanügyi viszonyoknak, erősítené azt az irányt, mely felé a cultura követelményei minket szólítanak.

A mi a gyűlés lefolyását illeti, az minden tekintetben teljesen sikerült, feladatának teljes magaslatán állott. A gyűlést megelőzte két gyakorlati tanítás, melyet Barabás József marosújvári Székely János gombási tanítók tartottak a Bethlen-collegium 4. elemi osztályában, a tagok teljes meglegedésének bírálatával. A gyűlés megnyitása előtt a Hymnust a nagyenyedi ev. ref. tanítóképző-intézet jól szervezett énekkara adta elő kitűnő összhangzattal, mely után nyomban a tanítóegyesület érdemeikben dus elnöke Nagy Lajos tanítóképződei igazgató tartotta nagy tapintattal összeállított megnyitó és üdvözlő beszédét. Beszédében megemlékezvén az egyesület eddigi ténykedésének nevezetesebb mozzanatairól, annak teljesített feladatáról, szóval hű képét mutatta be az új tagok előtt az egyesületnek szép idő óta fenálló missiojának. Hálával emlékezett meg a közoktatástügyi magas kormányának az újabb időben a tanító egyesületek iránt tanúsított jóindulatára és buzdító érdeklődéséről és anyagi támogatásáról. Beszédében hangsúlyozta azt a viszonyt, mely kell, hogy a társadalom és népnevelés vezeterei között kellőleg fenáljon. Ezt úgy véli elérhetőnek, ha a népnevelés ügyének apostolai a társadalommal karöltve haladnak és egymást nehéz feladataik kivételében erősen támogatják. Végre köszönetét fejezve ki a megjelent tanügyi barát vendégeknak, a gyűlést megnyitottnak nyilvánította.

Erdekes momentumként felhozhatjuk, hogy közoktatásunk vezérét Wlassics Gyula ö nagyméltóságát, ki korszakot alkotó történelmi nevezetességű újításai által arany betűkkel lesz megörökítve nevelés-történelmünk nagy könyvében Nsgos Dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelő úr indítványára a közgyűlés meleg hangú táviratban üdvözölte. Ezután Bihari István nagy ügyességgel összeállított évi jelentését olvasta fel, melyet a közgyűlés nagy tetszéssel fogadott. A gyűlés egyik fénylő és emlékeztető pontja fog maradni a tagok előtt Szabó Gyula áll. tanító, kongresszusi kiküldött jelentése a m. évben lefolyt milleniumi ünnepélyekről. A figyelmes hallgató ugyszólvá teljesen maga előtt képzelte a nagy eseményt, világra szóló ünnepélyeket, különösen a tanító kongresszus lefolyását. Hű képét mutatta be az előtte lefolyt eseményeknek, annak minden egyes részletére kiterjeszkedve. Ritka plasztikummal, ritka hűvvel és különösen kimagasló humor töltve dolgozatába adta elő Szabó jelentését. Tapsvihar és minden oldalról integető általános tetszés volt volt méltó és igazán megérdemelt jutalma a kongresszusi kiküldötnök.

Delután 2 órakor volt a közös ebéd a „Sisak” szaloda nagy termében — hol a tanítók iránti tisztelet-

Elég volt a tenger alatti utazásból. A mint látjuk, az ostobaságnak se vége, se hossza! Nem elég, hogy az ember az ő gyarlóságaival, félszeg gondolkodásával valóságos napfogatókzást teremtett e földön: im! még a tenger fenekére is leszáll s betölti azt is gyarlóságaival. Mondom t. közönség vissza ezen utazásból! Folytassuk itt fűnn tovább az életet. Majd ha eljön a vég, tesszik tudni, *itt az utolsó!*; majd a tulvilágon megkérdezzük a hollandust, kinek a bálna azt méltóztatott volt mondani, hogy Beteben Sie hinein zu spazieren: s a ki a tenger fenekén szintén kereste a protoplasmát, az ősananyagot, hogyan méltóztatott mulatni a csethál gyomrában. A válasz alig hiszem, hogy a mulatni szerető közönségre megnyugtató lenne.

Amit aztán a jelzett vaskalapos felhozott a felszínre: t. i. a protoplasmát, azt kezébe vette Darwin, az a híres szakács, a ki egy perc alatt az ősananyagból meggyúrta az egész mindenséget. Különös előszeretettel viseltetett a majmok iránt, úgy hogy az ősananyag $\frac{9}{10}$ -részét teljesen a majom kialakítására basználta föl. Megfigyelve aztán a majomban az ősananyag által fölbresztett szellemi erőket: azt találta hogy roppant azonosságot mutatnak azok: a mi tehetéseinkkel szemben. Kimondotta a fűnséges teóriát: hogy az embernek ősatya, a *Orang-utános*. Szegény fejünk tehát mi a majomtól származtunk volna! Darwin bátyánk, mi még csak eltérjük az ön kvalifikálhatatlan sértését, a mely szerint egy párducos őseinknek mint nekünk szép apját Brazíliában a majmok hazájában méltóztatott fölfedezni. Tudja mi férfiak túrelmesek vagyunk. Hanem azok a nők! Ugyan kérem szégyelje magát, hogy a szép teremteseket is a majomból méltóztatott teljes udvariatsággal és gorombasággal származtatni! Mi azt tartjuk, hogy a nők onnan felülről méltóztatott lespazirozni; a költő is azt mondja, midőn a nők lejöttek: sirt az ég egyik szemével, a másikkal nevetett. Hogy aztán ábránd-e a vagy igazság, azt nem tudjuk; hogy azonban mi örömhünkben midőn a nők onnan felülről kegyesen leméltóztatottak jönni, sőt napokon át kivilagos kivirradtig jártak a „Kálai-kettőst” nagyot neveltünk, — az bizonyos.

Tehát a műsorunk mégcsak egy picit s aztán szívemből kívánok jó éjszakát!

ből Nagy-Enyed elitje szintén képviselve volt. — Nagyön természetesen az ősi szokásokhoz hiven a közszüntők nem hiányzottak. A szebbnél szebb tősztok sorát Nagy Lajos egyes. elnök, Felsége a legelső magyar emberre mondta, melyet az ott levők állva halgattak meg. Nsgos Csathó János kir. tanácsos, alispán a tanítókat éltette; Nsgos Török Bertalan orsz. képviselő és Kovács Gyula polgármester a tanítókra, Szabó Mihály dr. kir. tanfelügyelő Nagy Lajost és a tanítókat éltette. Kádár János abrudbányai tanító a tanfelügyelő egészségére ültette pohárát. Dr. Havas Gyula kir. tanfelügyelőről Sebestyén Sándor tanár melegen emlékezett meg felkészítőjében. Szóval a szebbnél szebb tősztok elhangzása után úgy $\frac{1}{4}$ órakor az ebéd véget ért, a társaság oszladozni kezdett, hogy az országos fegyintézet megtekintése végett újból sorakozzék. E csapathoz csatlakozott Török Bertalan, orsz. képviselő és dr. Ebergényi Sándor főispáni titkár, kiknek kíséretében pont 4 órakor érkezett a népes társaság a megtekintendő helyhez.

Nagy hálával és elismeréssel tartozik a közgyűlés Nsgos Uray, fegyintézeti igazgató urnak, kinek szívessege folytán — lehetővé vált a közgyűlésnek a páratlan tisztaság és renddel dicsekvő fegyintézetet megtekintni. Ő nagysága személyesen fogadta és kaualizolta d. u. 4—6 óráig a paedagogusokat, (mintegy 40—50-et) bemutatván nekik az intézet nevezetesebb műhelyeit. Ő nagysága fáradságot nem kimélve a részletekig ment magyarázatában, mindent tövéig meg akart ismertetni — az egyes műhelyekben elmondta, mily kiadás mily bevétel hármlik az igazságügyi kormány e tételéből az államra, elmondta a fegyelmi szabályokat, melynél fogva az annyira népes fegyintézet (750 nehéz rab) lakói a leghumanusabb bánásmód mellett — a legnagyobb rendben tarthatók és a házi fegyelem ebből kifolyólag mily ritkán vétetik igénybe. Végre azonban 2 órai itt időzés után ismereteinket gazdagon gyarapítva távoztunk, mielőtt egy szép villany-lámpa alatt összegyűlvé Székely Lehel aliviczi igazgató tanító nagyságos igazgató úrnak az egyesület legforróbb köszönetét tolmáchoz ritka szívélyességeért, melylyel az egyesületet elhalmozta. (E villanyos lámpa hatása alatt jutott önkénytelenül eszembe — a mi villanyos világításunk, — mely oly soká késik az éjjeli homályban.)

A gyűlés két napig tartott. A második napon f. hó 22-én Dr. Szabó Mihály e vármegye kir. tanfelügyelője a tanítókat érdeklő iskolai adminisztrációra vonatkozó gyakorlati utasításokat adott. Dr. Szabó Gyula méltó utódja nagynevű elődjének, ki a „Tanítók jogai és kötelességei” és több iskolai adminisztrációs műveknek szerzője lévén — daczára igen fiatal korának máris országos hírnévnek örvend. Jelen esetben, midőn szíves volt a tanítói közgyűlésen szintén közreműködni — csakis igazi sympathiáját árulta el — tanítóival szemben, — kiknek általános közbecsülését máris bírja.

A többi szereplők ugymint: Zuhumenszky István, ki a „Metzner Alfonz”-féle új találmányt számoló gépet ismertette, továbbá Szabó Gyula „felolvasása az 5 %-os iskolai adóról” nagyban hozzájárultak a közgyűlés fényesnek és tanulságosnak bizonyult létekedéséhez, — a hol minden egyes pont csakis a néprevelés emelésének, tökéletesítésének van száma minden önérdeket kizáró gondolat melőzésével.

E közgyűléshez, melyre oly számosan jöttek fel a haza napszámosai — minden esetre a magas kormány segélyezése illetve saját iskola feattartó hatóságok támogatása vétetett igénybe. Szép kis tüke ez, igaz, — de ám olyan, mely kamatosztól dűsan visszatérítetik. A hol annyi tanferfi vitatja meg a nevelés-tanítás nehéz problémáját — ott mindenesetre és mindenkor a a tanügynek haszna, az iskolának javáról lehet szó. Köszönet illeti tehát mindazon fórumokat, melyek a tanítók eme szellemi olimpiádjait támogatják. Hiszen a nemrég lefolyt fejedelmi napok egyikén jegyezte meg Európa egyik legnagyobb fejedelme: „culturális célokra mindig kell pénznek telni!” Ha e szép szavak, melyeket egy fejedelem ajkai hangoztattak, az igaz ügyek most már igazán méltányolni tudó szakközégek és intézők kellő megfigyelésre méltattak — úgy rövid idő alatt meg kell, hogy jöjjön hozzánk népnevelési szent ügyének ujjábredése. Mely, hogy minél előbb bekövetkezzék: mindeannapi imánk legyen! H.

I R O D A L O M.

Ezernyolczzásznegyvennyolcz.

Ez a ezime egy füzetes irodalmi vállalatnak, mely Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor szerkesztésében jelenik meg. Mellettük részt vesznek a munkában az ország jelesebb írói, köztük több olyan, ki tanuja volt a dicsőséges nagy időknél, melyben hosszú harcok után, sok vér árán a magyar szabadságot vívták ki. Ötven esztendeje, hogy a magyar szabadságharc lezajlott; fél évszázad folyt le azóta az idő soha meg nem pihenő folyamában, de a nagyok és dicsők emléke nem homályosult el a nemzet előtt. Sőt minél távolabb esünk attól a Golgothától, a melyen a szabadság vértanui elvérzettek, annál mélyebben vésődik a nemzet emlékébe minden esemény, a mely akkor lefolyt, minden alak, a ki akkor a nagy nemzeti eszme kifejtésében, megvalósításában közreműködött.

Most a szabadságharc ötvenedik évfordulóján nagy nemzeti ünneppel tiszteljük meg a porladó hősök emlékezetét. Himnuszok hangzanak a magyarok ajkairól, ünnepi zsolozsnák a templomokban. Felelevenül

a korszak minden kis és nagy eseménye. Megnyílnak a sirok és kiszállnak a csatában elhunyt hősök. Újra hangzik Kossuth Lajos és Batthyay szava, s az idők viharában feledésbe ment csaták képei elvonulnak szemünk előtt. Ily ünnepélyes alkalommal kétszeres jelentősége van egy irodalmi vállalatnak, mely hivatva van föleleveníteni a nagy idők minden jelentősebb eseményét. Azt találjuk a „Negyvennyolczban,” kezdve az előzményeken, az 1830-iki és 47-iki országgyűlésen, az 1848-iki március eseményeken át időrendben megtalálja az olvasó e nagy diszmutben az alakokat és eseményeket ábrázoló képeket kívül az összes erekléket is, melyeket egyesek, mint intézetek drága emlékek gyanánt őriznek.

Albumszerű pompás diszmut lesz ez, s összesen 30 füzetre van tervezve. A ki ez albumot végig lapozza, világos, áttekinthető, könnyed és szellemes formában látja maga előtt elvonulni a szabadságharc történetét. A képeket hosszabb, rövidebb szövegek, mind előkelő nátol eredő czikkek magyarázzák. A nemzet apraja hagyja megtalálja e könyvben régi eszményi képét, a fiatalság lelkesedése forrását, az öregek a dicső emlékek irtórázat.

Tarka egyvelegben váltakoznak e képek e nagyszabású díszalbumban. Arany és fény összekeveredik be. A gyászos események föl váltják a dicsőket, a szomorú a lelkesítőket. Látjuk a szabadságharc Tyrteusát: Petőfi Sándort, amint nemzeti dalával lángra gyújtja a szíveket, látjuk megörökítve a nagyszerű piatánatot, a mint Kossuth Lajosnak a magyar országgyűlés riadó lelkesedéssel odakiálja a „Megadjuk“-ot. Aztán felvonulnak a szabadság eszményeinek elhenségei a kamarilla gyászos alakjai, Jellasics hadai, a szerbek vérszomjas, kegyetlen vezeterei, a román pusztítás gyász-kísérletei. A dicsőséges harcok mellett időszertinti egymástutban fognak következni a gyászos kimeneteli ütközetek, a vesztett csaták, Hrabovscky első rohamától a világsi gyászuapig, hol negyven ezer ember harcokészen, halálmegevetéssel, lángoló bazaszeretettől áthatva, kénytelen letenni a fegyvert a tunyomó orosz haderő előtt. Azután az elnyomatás és a rémuralom szomorú képei következnek, a vértörvényszék sötét alakjai Haynau és társai a, szabadságharc vértanui egymásután buknak alá a halál sötétségébe, hogy annál nagyobb tündökléssel támadjanak fel a nemzet emlékében, Batthyány halála, a tizenhárom aradi gyászos és dicsőséges vértanúsága, Kossuth Lajos bucsuja a hazától, az emigrációs nagyobb és jelentős eseményei mind, mind benne lesznek az érdekes könyvben, melynek tervéről és tartalmáról szinte csodákat mesélnek a beavatottak. Még az alkotmány visszaállítása, a magyar nemzeti állameszme lassu kifejtődése, a nemzetnek kibeküldése királyával, s az újabb korszakok szorgalmas munkássága is benne lesz, szóval mindaz ami büszke önértéssel tölti el a magyarság szívét, mert a dicső harcok nem hiába folytak, a nők és vértanúk nem basztalanul hülottak el, ki a csatamező, ki meg a verpadon. A nemzeti apothéozis képei ezek, hogy ünnepi ajándék legyen a mostani nemzedéknek, s ő emlékezte a következőknek. A kiadók és szerkesztők évek során át, messze földek, museumából gyűjtöttek össze könyveik anyagát. Páris, Berlin Bécs, Moszkva, Szent-Pétervár, Arad, Kolozsvár, Zágráb múzeumai, főúraink magángyűjteményei, mind megnyitak kutató buzgalomuk előtt.

A szöveget a szerkesztőkön kívül: Eötvös Károly, Mikszath Kálmán, Beöthy Zsolt, Hottaller Lajos, Szilágyi Sándor, Marczali Henrik, Hampelné Pulszky Polixéna, Kiss József, Varga Ottó, Pósa Lajos, Mezei Ernő, Tóth Bela, Inczedy László, Szederkényi Nándor, Ignótus, Lukács Gyula, Feszty Árpád, Rethy László, Barsony István, Kármay Izidor, Beöthy László, Tunár Szaniszló, Vonivosch Géza stb. írják. Művészeink közül képviselve lesznek: Munkácsy Mihály, Zichy Mihály, Benczúr Gyula, Vágó Pál, Roskovics Ignác, Feszty Árpád, Thorma János, Pettehoffen Lietermajer, Gregus János, Revész Imre, Papp Henrik, Laiese Lajos, Faragó József, Orlay Sama, Jankó János, Burger Lajos, Koliarz, Paczka Ferencz, Szűnyi Merse Pál, Abrányi Lajos, Huszár Adolf, Zala György, Strobl Alajos, Fadrusz János, Köllő Miklós stb.

Ily kezekből eddig alig látott fényes kiállításban mintegy ezerkét száz művész képpel indul e munka a közönség elé. A prospectus és az első füzet mindenkit meggyer, néha a történelem természeténél fogva az első füzet a leggyöngébb, hiszen ez csak előkészítője a munkának. De művész rajzai így is figyelmet keltenek. Széchenyi, Kossuth, Petőfi, Deák, Jókai, Bezerédi arcképeit találja a füzetben az olvasó, továbbá József nádor családját, Zsófia főhercegnőt, Kossuth anyját nejét és leányát, Petőfi szüleit, s bucsuját a szűlei házától. Ez utóbbi képet nem kisebb ember festette, mint Munkácsy valamikor pályája kezdetén. Egy másik Petőfi kép Zichy Mihály rajzonjának dicsőségét hirdeti, több pedig Barabás józsi, régi rajzai közül való.

* Az „Osztálysorsjáték” a gyűjtők és sorsjegylárusítók pénzügyi szá. organuma, mely szak szerji czikkek mellett az országban forgalomban levő összes sorsjegyek húzásait is közli — tennálása óta mint nélkülözhetetlen útmutatója, különösen azok részére bebizonyult, a kik a m. kir. szab. osztály sorsjáték sorsjegyeinek elárúsításával foglalkoznak. Ezen kitűnően szerkesztett lap ntolso számához mellékelve van a „gyorsnyeremény jegyzék” mintája, a melyet az „Osztálysorsjáték” előfizetői, a m. kir. szab. osztálysorsjáték húzásai alatt és pedig már egy órával a megejtett húzás után naponta ingyen kapják. Nem csak aзи hogy ezen lapra való előfizetése, minden más sorsolási tudósítót feleslegessé tesz, hanem az „Osztálysorsjá-

ték" előfizetői még azon kedvezményeb is részesülnek hogy minden elárusítóra nézve nélkülözhetetlen nyeménnyjegyzéket ingyen kapják, mely nemelőfizetők részéről be nem szerezhető. Ezen lap lap előfizetési ára 1 évre 3 — frt, 1 fél évre 2 — frt, Szerkesztősegeés kiadóhivatala: Budapest V., Sus — a 1. szám.

Ujdonságok

Gyulafehérvár, 1897 október 28.

— **Alsófehérvármegye** őszi rendes közgyűlését e hó 29-én fogja megtartani gazdag tárgysorozattal; az állandó választmány indítványt tesz az iránt, hogy ő cs. és kir. apostoli Felségének történelmünk kiváló alakjainak szobrokkal megörökítése iránti nagylelkű elhatározásáért hódoló felirat küldessék.

— **A milleniumi kiállítás érmei** és oklevelei, a melyeket a kiállítás zsűrije a kiállítóknak megítélt, csaknem készen vannak s már közelebből kezbesíttetni fognak. Csak a dísz oklevelek vannak még hátra, de ezek is nem sokára Ő Felsége által történt aláírás után a kiállítóknak kezbesíttetni fognak. Mintegy a jövő hóban lesz az egész befejezhető. A 10.000 érem verése és a 12.000 diploma nyomása óriási munkát adott.

— **A magyar történelmi kiállítás Párisban.** Ezredéves országos kiállításnak egyik vonzó erejét a történelmi kiállítást fölláttják az 1900-ik évi párizsi világkiállításra is. Lukács Béla kormánybiztos pár nap előtt értekezletre hívta az ezredéves kiállítás vezető embereit, hogy ebben az ügyben tanácskozzék velük. A párizsi magyar történelmi kiállítás nem lesz oly nagy szabású, amint volt a budapesti, de elég gazdagnak ígérkezik. A kiállítási tárgyak kivételére a kormánybiztos külön szállítás, biztosítást, külön őrizet és felügyeletet ígért, hogy a tulajdonosokat és különösen a magyar főrangú családokat megnyugtassa kiállított tárgyaik biztonságáról.

— **Öngyilkosság.** Sz. V. 12 éves szolgálja, Barbu Miklós e hó 19-én gazdájának rossz bánásmódja miatt a padláson felakasztotta magát. A padlás bűrkiszállítására van berendezve, s a fiút a meszaros-segédék találta meg f. hó 22-én, a mikor fölmentek a padlásra, megérezni, hogy a bűrk megzsáradtak-e már. A rendőrség a fiú eltemetése iránt a kellő intézkedéseket megtette, egyben az öngyilkosság okának kiderítése végett a vizsgálatot megindította.

— **Az építőiparosok** teli tanfolyama a budapesti m. kir. állami ipariskolában. (Budapest, VIII. ker. Népszínház utca 8. szám.) ebben az évben is november hó 3-dikán nyílik meg. A beiratások már megkezdődtek s október 30. napjáig tartanak. A tanfolyam évenként november 3-tól márczius végeig tart s négy félévre terjed. A tanfolyam végzett tanulói mesterségük szerint kőműves, kőfaragó vagy ácsmesterek,

— **A Pataki H. és W. céget,** szabadalmi irodát Berlinben báró Daniel Ernő magyar kereskedelmi miniszter a Magyar Kereskedelmi Múzeum képviselőjének kinevezte. Ezen képviselőt célja Magyarországon külkereskedelmét emelni és azon gyáraknak és cégeknek, melyek Magyarországon ipartelepít akarnek nyitni, telvílagosításokkal szolgálni és azokat lenak legelőleg támogatni. Ezen ügyekben díjtalanul és a legnagyobb készséggel felvilágosítást nyújt úgy a fennnevezett berlini irodá, mint annak budapesti fiókja.

— **Az új lázitalnak,** mely dr. Prager elbelföldi orvos szerint láz ellen kitűnő hatású, Kathreiner-féle maláta-kavé, a nép között egyszerűen Kneipp-kavé a neve. Lázas betegeknek, és pedig úgy gyermekeknek mint felnőtteknek gyakran tapasztaltattak, hogy tartósabb láz esetében a víz nem tesz jó szolgálatot, akár tisztán, akár málna- vagy citromszörpvel vegyítve veszi a beteg magához. Sok beteg vágyakozik egy korty-kavé után, melynek a forró vermérsékletnél szűtén csak káros hatása van, mintán a babkavé tudvalóleg izgató ital és élvezeti czikk. Dr. Prager ez okból egy a babkavéhoz hasonló ízű, ártalmatlan italhoz, a Kathreiner-kavéhoz fordult, s most ezt rendeli betegeknek, még pedig hideg állapotban. Ennek élvezete által a betegnek nemesak szomjúsága csillapodik, de egyébként is jó hatású van rá, mert nem kell az annyira kívánt kavét nélkülöznie. És az által, hogy vágya kielégítést nyert, kedélyhangulata is felvidul s így a maláta-kavé fontos tényező a betegségben, amit a gyors felgyógyulás szempontjából figyelmen kívül hagyni nem szabad. Oly betegeknek, a kiknek nagyobb a láza, a hideg, illetőleg langyos maláta-kavét egy vagy több theáskanányi citromszörpvel kell vegyíteni. De ezen italnak bélgymáladásnál, influenza, dyphtheritis, mandulagyulladás, iz- és izomrheuma, sebláz és gynomorfekélynél is kitűnő hatása van. A Kathreiner-kavé olcsóságánál fogva a legszegényebbek is alkalom kiálkozik ezen lázital elkészítésére, a jobb módúaknak pedig meg van adva a lehetőség, hogy az egészségre ártalmas babkavét mellőzzék s helyt adjanak a Kathreiner-féle maláta-kavénak, mely akár tisztán, akár keverve, az egészséges embernek is jó szolgálatot tesz.

— **Új osztálysorsjáték.** A kis lutri ez év október havában megszűnt, és a nagy magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték által helyettesítették. Más államokban létezőnek már ilyenek és csak nálunk hiányzott ilyen szolid és dús esélyű lutri. Körülbelül 5 hónap alatt 6 osztályban 100.000 sorsjegy 50 nyerevénynyel húzták és a sorsolásra fordított tőke tizenhárom millió egyszáz hatvan ezer korona, melyből a legmagasabb nyeremény a legszerencsésebb esetben egy millió korona. Török A. és Társa föelárusítók az I. osztály sorsjegyeit, melyek húzása november 11 és 12-én biztosan megtörténik, szétküldik és pedig egy teljes sorsjegy ára 6 frt egy fél 3 frt, — egy negyed

1 frt 50 kr. egy nyolczad 75 kr. A húzás a kormány felügyelete alatt történik. Bárki bizalommal fordulhat Török A. és Társa cézéghez Budapesten, Váci körút 4 P. szám alatt.

Egy tréfás történet.

Írta: Tamber Cor né.

Ez a historia egy közeli város gymnasiumában történt meg.

Ambrus Peter tanár úr tartja előadását az ő reccsegő orrhangján.

Es mintha azokba a reccsegő hangokba az álom tündére lebbent volna, bevonva minden egyes szót bűbajos álmokképekkel, úgy ragadtak le álmosan a padokban ülő nebulók szemei. A tanár úr szavai pedig szálltak szerte-széjjel, egyre nehezebben ülve meg a tanulók szemeit.

Az első negyedórán Szilágyi Dezső álmodozott, Tokay Janesi szunyadozott, Czebe Pista pedig aludt. A második negyedórán már Szilágyi Dezső szunyadozott, Tokay Janesi aludt, míg Czebe Pista — álomba volt merülve.

Es jött a vész pereze: a harmadik negyedóra, a mikor Szilágyi Dezső aludt, Tokay Janesi álomba volt merülve és Czebe Pista — hortyogott.

Hortyogott! Eleinte csöndesen szuszogva, mint egy szende bajadon szerelmeletes álmában, aztán erősebben, mint az a békés lelketű eszmiadamester, a ki álmodik a meghalt anyósa feltámadásáról.

Végül kitört belőle böszülten, viharosan, úgy, hogy arra csak a Dante hatalmas fantáziája tudna illő hasonlatot találni.

Ambrus tanár úr dühösen felugrott ezekre a pokoli hangokra. Első fölgerjedésében azt az udvarias kérdést intézte hallgatóságához:

— Ki rőfög?

A békésen nyugovók ijedten rezzentek föl.

— Ki rőfög? — ismétlé vészítősló kérdését a tanár.

Maga a bűnös, Czebe, reszketve ült helyén, tekintete kérve szölitá fel társait, hogy el ne árulják.

A tanár úr inkvizíciót tartott:

— Tokay János, vallja be tistént, ki rőfög?

— Nem tudom! — volt a szilárd válasz.

Es így sorra mind, de közöttük egy áruló sem akadt. Már-már győzedelmeskedett a szoros összetartás, a tanár úr bomlókán kigyöngyözött a veriték.

Ekkor felillott Kenéz Béla helyéről és azt mondta:

— Én tudom, ki rőfög.

Hah! hogy megörült a tanár úr és hogy felzúgtak méltatlankodva társai.

— A gyáva! a nyomorult! az áruló!

— De nem mondhatom meg — szabódék Kenéz Béla, mert az árulás volna.

— Rőgtön vallja be, különben megcsapatom, elcsapatom, fölcsapatom, kicsapatom! — dühöng a tanár. Aztán szolidon könyörögni kezdett:

— Maga Kenéz mindig tisztességes diák volt, mondja meg, ki rőfög?

Béla még mindig húzódozott.

— Utoljára szölitom föl ki rőfög? — hörgi végre a türelmet vesztett tanár.

Ekkor, Béla ünnepélyesen fordult társaihoz:

— Isten látja lelkemet, nem tehetek másként, meg kell mondanom!

Ambrus tanár úr majd megcsókolta örömeiben.

— Ez már aztán beszéd! Egy, kettő! — sürgette — no, ki rőfög?

— A disznó! — jelenté ki Kenéz ünnepélyes hangon.

CSARNOK.

Levelek.

I.

Kedves Anna és Auróra!

Szőkefalva 1894. márc. 5.

Mielőtt felvenném a tollat — bocsánatot kérek — nem az én hibám, hogy oly későn teszem; de hidjék el kedveségek még így soha se jártam, kedves leveleket oly későn kaptam meg, husz napig volt a postán. Én ugyan az előtt mondtam a posta-mestereknek, hogy a Harangvirág álnév alatt küldött leveleket küldje Szőkefalvára; de úgy látszik ő is megfélekedett, és ezt is oly nagy idő után, csak is úgy kaptam kézhez, hogy a postára mentem. Hiszem, gondolták, milyen rossz lehetek, hogy oly soká váratom, — de bocsánat — ne tudják fel hibául. Igaz, azt is gondoltam, hogy nem is küldenek, de mégis kitűnik a dátum keltezéséből, hogy azonnal teljesítették kérésemet. Bár későn is, de örömem leirhatlan, mit kedves levelek keltett bennem és mind az, a mit küldtek nekem. De nem bírok szavakat, melyek ezt a köszönetem kifejezzék; hálám oly nagy önök iránt, mit kimondani se tudok. De legyen e levél — bár későn is köszönetem, hálám tolmácsolója.

De örömet keltett bennem még az is, hogy elfogadják levelezésem, de mit tegyek, mit írjak én egyedül akkor mikor önök ketten vannak és többet kitalálhatnak és így soraimra — már előre félek — jobban felelnek vissza, mint én. De legyenek bár ketten, megkísértem azért is; lássuk, mit hoz a jövő!

De mielőtt tovább folytatnám és mint ismeretlen levelezésbe bocsátkoznám, megkísértem e vidék leírását, a hol az én lakásom. Mert azt hiszem, ez mulhatatlan szükség, ha levelezést folytatunk bárkivel is.

De előbb nem is tudom miről írjak, de ha önök is irnak; akkor már sokkal könnyebb válaszolnom. Igaz, én se tudom, merre és hol fekszik Szőregh; de azt hiszem önök is megírják majd nekem.

Szőkefalva a Kis-Küküllő balpartján fekszik és pedig, a mi édes hazánk erdőkoszoruzta régi elnevezése szerint, Erdélyben. Nem tudom ismerik-e kedveségek e vidéket; úgy én éppen azért írok először is erről. Tehát, a mint írom, a Kis-Küküllő balpartján egy kis magaslaton fekszik Szőkefalva, de nem éppen közvetlen a folyó partján, hanem attól távolabb, még a faluig egy kis berek is van, mely nyáron a legszebb hely, szép sudar fái, kellemessége úgy vonzza oda a szívet; kivált azt a szívet, a mely szereti a természet szépségeit bámulni, csodálni!

Egy nyílt völgy ez, a mely keletről nyugatra húzódik és a folyó jobb oldalán egy hegyláncz vonul le, mi mellett a Küküllő tartja útját, de nem mind a hegy alatt, mert sok helyt kanyargósas lesz, s így folyása nem szabályos; mi kivált akkor veszélyes, ha kiönt, a mi sok tavaszon, úgy is van.

Eddig egyhangú volt ez a völgy is, de már az idén neki kezdenek a vasút építéshez és az egyhangúságát megzavarja a vasparipa nyerítése; de hát ez, éppen jó lesz, mert a közlekedés eddig nagyon is bajos volt. A vidék nyáron szép, de télen ellenkezőleg: unalmas. Igaz, ide közel van D.-Szt.-Márton, hol kedveségek levele oly sokká várt reám, vagy én reá, a mig kezemhez vettem. Ez a megye székhelye, de nem valami nagy város, csak most emelkedett ki a faluk sorából, de ezért éppen, mint a falun, ott is ősszel és tavaszszaltéddig járhat bárki a sárba. Nem szép tőlem, hogy így kisebbitem megkém székhelyét, de hát a mi igaz, azt nem lehet eltagadni.

Azt is írom, hogy a tél unalmas falun, de nem mindig; kivált akkor, ha jó a tél és lehet szánkázni. Az idei tél nagyon rövid volt, alig tartott három héti, de azalatt nem mondhatom, hogy nem szánkáztam, mert ebben volt részem, bár hideg volt; de úgy jó télen! Hanem már rég elment a hó is, és sáros lett, ez nem valami kellemes; de hiszem nem tart sokáig: ita tavasz, ép ez vigasztal.

A kért bobóságokat, mit voltak kegyesek szívéssen megküldeni, még egyszer nagyon köszönöm. A mi még birtokukban van, kérném szépen azt is megküldeni: u.m. Szinek Nyelve, Zsebkendő Távirá, Á. B. C. levél, s a kenyér-golyókkal Társalgást. Bár én is küldhetnék önöknek valamit, de hát ezt csak úgy tehetném, ha tudnám, mi az, a mit nélkülöznek, de így, ha nem tudom, csak egyszerű levelem küldöm; de azt hiszem az is kedves lesz önöknek.

Most pedig bezárom úgy is hosszú levelem, mint ismeretlen küldve legszívélyesebb üdvözlötem s epedve várva viszont soraikat: *Harangvirág.*

Édes Harangvirág!

Kukutyin. 1894. márc. 9.

Úgy állapotunk meg, hogy jobb lesz, ha egyinkünk fog levelezni kegyeddél, mert pusztán lakunk mind a ketten és egynek is elég gondot okoz innen valami érdekest írni, nem hogy kettőnek; tehát magára bizzuk édes a választást és nem burkoljuk magunkat annyira titokba, hanem megírjuk kik vagyunk és viszont kegyedtől is azt reméljük legközelebb megtudni.

Tehát: édes apa gazdatiszt Br. G.-nél a deszki gazdaságban Kukutyin pusztán, én egyetlen egy leánya vagyok, most leszek a nyáron 16 éves, az álnevem Aurora. Anna pedig a főgépésznek — szintén a bárónál a leánya, neve: Sz. M. és 19 éves; tehát édesem, a melyinket jobban magához valónak találja, vagyis gondolja annak kérem majd a legközelebbi levelet küldeni; meg lehet győződve bár melyikünk szívesen lép kegyeddél levelezésbe és a mit tudunk azt fogjuk írni; jó lesz?

Most tehát leírom, hol van ez a Deszk és ennek utolsó postája Szőregh, közvetlen Szeged mellett, Torontál megyében; de ez hírről sem olyan regényes, mint az a Szőkefalva, mert ezen a vidéken, a merre csak szem lát, mindentűtt síkság terül el, hanem azért igen barátságos vidék. A pusztához legközelebb fekszik Deszk, egy kis község, $\frac{1}{2}$ órányira van tőlünk, ott laknak a többi tiszték, ahhoz 10 perenyire van Szőregh, onnan pedig $\frac{1}{2}$ óra járásra megint Szeged; de ez szép város, tehát, ha szórakozni, színházba akar az ember menni, nagyon hamar beérhet Szegedre; mi ugyan ritkán járunk be, mert igen sok vendég jár ki hozzánk a falukból, szórakozunk eléggé.

Erdélyt csak hallásból ismerem, keresztszüleim ott laknak M.-Szilváson Torda mellett, nem tudom nincs-e az messze kedveségedtől, de én még nem voltam szerencsés a szép Erdélyt láthatni.

De már most nem írok többet, mert ha kegyednetalán velem lépne levelezésbe, nagyon hamar kifogyok; a másik levélben a tárgyról tehát.

Isten vele. Szívélyesen üdvözlöm. *Auróra.*

Nyilttér*)

Foulard-selyemet 60 krtól

3 frt 35 krt méterenként, — japáni kínai stb. a legújabb mintázattal és színekben u. m. fekete, fehér és színes Henneberg-selyemet 45 krtól 14 frt 65 krt méterenként sima csikos, kockázott mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben 2000 szín és mintázattal stb. a megrendelt árukat postabér és vámmentesen házhoz szállítva valamint mintákat postafordultával küldenek **Henneberg & Co.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyárak Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek

*) Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal el a Szerk.

Az 1895. évi ciroi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m.: **köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma** stb. ellen

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri beadórásolásnál a fájdalmakat teljesen megszüntette

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.**

Főraktárak Budapesten: **Török József** úr gyógyszerárban király-utca 12. és **Dr. Egger A.** úr gyógyszerárban váci-körút 17. sz. — Ugyanínt a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárban, valami a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél.

S.-A.-UJHELY, 134 szám.

Ugyanínt: **Marcell E.** úr gyógyszerárban.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

I. magyar királyi szabadalmazott
Osztálysorsjáték

A magyar kir. osztálysorsjáték
50.000 nyereményének
jegyzéke.

A legnagyobb nyeremény a játéktörv. 9. §. szerint.

1.000.000 korona.
Egy millió

A nyeremények különleges beosztása a következő

Nyeremények	Korona
1 á	600.000
1 "	400.000
1 "	200.000
2 "	100.000
1 "	90.000
1 "	80.000
1 "	70.000
2 "	60.000
1 "	40.000
5 "	30.000
1 "	25.000
7 "	20.000
3 "	15.000
31 "	10.000
67 "	5.000
3 "	3.000
432 "	2.000
763 "	1.000
1238 "	500
90 "	300
31700 "	200
3900 "	170
4900 "	130
50 "	100
3900 "	80
2900 "	40
50000	13.160.000

nyeremény és jutalom összegben, mely 6 osztályban sorsolattik ki.

Török A. és Társa

A magyar kir. szabad. osztály sorsjáték főelárusító
BUDAPEST, Váci-körút 4 P. szám.

Az 1897. év február hó 27-iki törvény szerint a kis lutri megszűnik és ezen osztálysorsjáték által pótolatik. Németországban ezen nemű sorsjátékok már 100 év óta fennállanak és az illető sorsjegyek eladattak. Nálunk Magyarországon a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezekben van. Nemsokára ilyenek csak ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vétellel ne késünk.

A magyar osztálysorsjáték áll:

100.000 **50.000**

eredeti sorsjegyből és pénznyereményből.
A nyerési esélyek oly előnyösek, hogy az eddigi kis lutri, vagy egy igérvény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ily előnyös esélyekkel szemben minden ki nyújtja kezét a szerencsének viszonyaihoz képest.

Az összes 50.000 nyeremény a mellett álló nyeremény jegyzékéből látható; ezen nyeremények 6 részben lesznek kisorsolva és a nyerő sorsjegy készpénzben kifizetetik.

A sorsjegyek ára az első húzáshoz:

6 frt egy egész eredeti sorsjegy
3 " egy fel
1.50 " egy negyed
0.75 " egy nyolcad

A húzások a fővárosi vígadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt. A húzásnál mindenki jelen lehet.

Mi bizalmaságunkban eláruljuk vagy utóvéttel, vagy az összeg utalványtall beküldése ellenében ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevét azonnal feljegyezzük és vevőnk minden egyes húzás után megkapják a kimerítő sorsolási jegyzéket.

Rendelvényeket f. é. november hó 11-ig fogadunk el.

Szám 1573—1897 tkvi,

Arverési hirdetményi kivonat

A szászsebesi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy „Albina” nagyszabeszi taksarék és hitelintézet végrehajtónak Falk Mátyás végrehajtást szenvedő elleni 24 frt tőke követelés és járulékaik iránt végrehajtási ügyében a kir. járásbírósa területén levő péterfalvi 99 számú tjkben; A. t. 1—14 rend, 147, 148, 490, 505, 1178, 1423 3581, 4505/2, 4506/1 4530, 5323, 5960/2 489, 149/1, 149/2

3982, 5326 hrszám alatti ingatlanokból Falk Mátyás fekvésére birtoktestenként, — Hann András és Hann Mátyás javára bejegyzett életjáradék fenntartásával, 679 frt megálapított kikiáltási árban elrendelte és hogy az árverést fennebb megjelölt ingatlan az **1897. November hó 16-án** d. e. 9 órakor péterfalva községében megtartandó nyilvános árverésen megálapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának %-át készpénzben vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42 §. ban jelzett árfolyammal számított és az

1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §. ban kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. t. czikk 170 §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.
Szász-Sebesen 1897 évi Julius hó 2-án.

Demsino,
kir. aljárásbíró.

Első m. kir. szabad. osztálysorsjáték.

Legnagyobb nyeremény

szerencsés esetben

egy millió korona

A megrendeléseket **postai utóvéttel** eszközölöm, de az összeg **postautalvánnyal** v. **ajánlott levélben** is beküldhető.

A hivatalos tervet minden megrendeléshez **ingyen** csatolom és a sorsolási jegyzéket a **húzás után rögtön**, minden felszólítás nélkül b. czimere küldöm.

Szíveskedjék megrendeléseit minél előbb **hozzám**, mint a sorsjegyek eladásával megbízott főelárusítóhoz küldeni.

BIHARI EDE
Budapest, Kerepesi-ut 20,

Zongorázók figyelmébe!

Hey Károly a kitűnő zongora-hangoló 31-én szombaton Gyulafehérvárra érkezik s keddig itt marad. A zongorákat csekély **4 frtért** pompásan hangolja és javítja. Fölvilágosítást szíveségből ingyen adnak a **Gromes-féle cukrászdában.**

Für Klavier-spielern!

Carl Hey, der bekannte beste Klaviermacher am 31-ten d. Samstag kommt nach Gyulafehérvár und bleibt bis Dienstag da. Adressen für Stimmungen der Klaviere à 4 fl. aus Gefälligkeit bei **Gromes-ische Zuckerbäckerei** werden angenommen.

A legújabb és legjobb az

„EDISON“

Cigarettapapír és hüvely, mely az összes eddig ismert gyártmányokat jószágban és finomságban felülmúl